

případě zůstavitelka Kateřina V-ová, chtějíc zabezpečiti svému muži do smrti bydlení ve svém domě, odkázala mu bezplatný a doživotní byt. Zůstavitelka nevyslovila přání, by se její manžel po druhé neoženil, a také neustanovila nic o odkazu pro případ jeho sňatku. Z toho jest vyvoditi, že mu neodkázala byt jen pro případ jeho vdovství, nýbrž bez ohledu na to, zda se po druhé ožení, čili nic. Rozhodl-li se žalovaný pro druhý sňatek, jest podle § 91 obč. zák. povinen manželce opatřiti byt a manželka jest povinna podle §§ 91 a 92 obč. zák. následovati svého manžela do jeho bytu a vésti mu domácnost; oběma pak manželům ukládá § 44 obč. zák., by pospolu žili a vzájemně si pomáhali. Poněvadž žalovanému jest určena jako výměnek určitá místnost, může jí užívati podle své potřeby, do níž spadá i vedení domácnosti manželkou. Tím nejsou žalobci nikterak stíženi, poněvadž, i kdyby žalovaný bydlel ve svém bytě sám, vylučoval by i tak žalobce z jakéhokoliv užívání výměnkářské světnice. Z druhé části odkazu žalovaného, v níž jest pamtováno na jeho zaopatření a ošetřování, nelze vyvoditi nic pro závěr, že byt byl žalovanému odkázán jen pro dobu vdovství, nýbrž plyne z toho jen tolik, že žalobci jsou povinni veškeré tam uvedené zaopatření a péči žalovanému poskytovat, ačť v předpokladu, že a pokud to bude od nich žádati, a že zůstavitelce záleželo jen na tom, by byl její manžel z jejího majetku do smrti vším zaopatřen. Chová-li se manželka k žalobcům urážlivě, nemá to s výkonem oprávnění žalovaného nic společného.

Čís. 11564.

Oprávněný ke služebnosti bytu nemůže byt nebo jeho užívání postoupiti jiným osobám, ani svým příbuzným.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1932, Rv I 625/32.)

Majitelka domu domáhala se vyklizení bytu na manželích Josefu a Anně M-ových, ježto obývají byt bez právního důvodu. Žalovaní namítli, že jim bylo užívání bytu postoupeno manžely Richardem a Marií M-ovými, jejich příbuznými, jimž příslušela k bytu služebnost bydlení. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Nesporno jest, že jde o právo bydlení, jež jest posuzovati jako právo užívací. Řídí se tudíž všeobecně rozsah práva ustanovením §§ 504—507 obč. zák. Ustanovení o rozsahu tom bylo však předpisem § 521 obč. zák., kterýmž byla služebnost bytu zvlášť upravena, rozšířeno potud, že vynecháním slova »pouze« v § 504 obč. zák. právo bydlení jako právo užívací není omezeno na osobu oprávněného. Naopak jest pro jeho rozsah směrodatnou potřeba, kterouž jest posouditi podle poměrů případu. Vždy bude však nutno předpokládati, že oprávněná osoba sama užívá práva bydlení, a že tedy jde o to, zda a pokud smí i jiné osoby u sebe nechat bydleti. Nikterak však není vzhledem k podstatě práva obývacího přípustno, by oprávněná osoba vůbec přenechala byt jiné osobě, poněvadž by to odporovalo podstatě služebnosti. Podle § 507 obč. zák. takové právo nesmí býti na jiného přeneseno, z čehož se jasně podává, že napadený rozsudek i po právní stránce

jest správný. Není tudíž zapotřebí, by se odvolací soud dále zabýval vývody odvolacími, a postačí znovu poukázat k tomu, že oprávněná osoba musí sama užívatí práva bydlení, že však ho nemůže postoupiti osobě jiné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle § 521 obč. zák. záleží služebnost bytu v právu, užívatí obytné části domu ke své potřebě. Jest tedy **s l u ž e b n o s t í** užívatí (§ 504 obč. zák.) a podle § 507 obč. zák. nesmí oprávněný své právo ani jeho výkon na nikoho jiného přenést. Pokud bytu používá, smí si oprávněný ke své potřebě (k obsluze nebo k ošetření v nemoci nebo ve stáří) vzít do bytu osobu, která by ho obsloužila, z toho však nelze dovozovati, jak činí dovolatelé, že oprávněný smí byt nebo jeho užívatí postoupiti svým příbuzným. Příklad souzený v rozhodnutí čís. 2416 sb. n. s., na nějž žalovaní poukazují, nejedná o postoupení práva nebo výkonu služebnosti bytu, nýbrž o přijetí členů rodiny, postrádajících přístřeší do spoluužívatí oprávněným, čemuž v tomto případě tak není, nejde zde ani o přijetí do spoluužívatí bytu, ani o členy rodiny oprávněného ke služebnosti.

Čís. 11565.

V otázce, zda nová žaloba jest totožná se žalobou právoplatně již rozhodnutou, jest hleděti k důvodu obou žalob. Nejde o rozepří rozsouzenou, opírána-li nová žaloba z části o okolnosti v první žalobě neuplatňované.

Neměla-li rozluka manželství, jež byla před převratem vyslovena soudem tehdy uherským, pro tuzemsko platnost, zůstalo manželství jen rozvedeno a trvá dosud vyživovací povinnost manželova poskytovatí manželce výživu upravená smírem.

Předpisu § 19 rozl. zák. nelze použiti, jde-li o rozluku, jež se stala dříve, než vstoupil v platnost rozlukový zákon (ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Pokud nebyl smír mezi manžely o výživném, uzavřený před válkou, dotčen napotomní rozlukou manželství.

Uzavírajíce smír o výživném před válkou nemohly strany předvídati pronikavou změnu hospodářských poměrů způsobenou světovou válkou.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1932, R II 90/32.)

Smírem ze dne 9. září 1912 při rozvodu manželství od stolu a lože zavázal se manžel Václav H. platiti manželce Marii H-ové od 1. ledna 1913 měsíčně na výživném 50 K. Odstavec čtvrtý smíru zněl: »Manželé H-ovi prohlašují, že tímto smírem jsou jejich vzájemné majetkoprávní poměry tím způsobem uspořádány, že jeden manžel od druhého nemá nic k požadování.« Manželství H-ových bylo roku 1914 rozloučeno uherským soudem. Žalobou o niž tu jde, domáhala se Marie H-ová na Václava H-ovi placení místo dosavadního výživného měsíčních 50 K vý-